

УДК 342.9

ПОНЯТТЯ «КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ» У МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ АКТАХ ТА АДМІНІСТРАТИВНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Н. Янюк

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна,
e-mail: n.yanyuk@gmail.com*

Виокремлено основні підходи до розуміння поняття «конфлікт інтересів», які містять міжнародно-правові акти та вітчизняне законодавство у сфері запобігання корупції на публічній службі. Це допоможе: 1) з'ясувати, наскільки чинне адміністративне законодавство відображає європейські стандарти у механізмі запобігання конфлікту інтересів на публічній службі (на державній службі і службі в органах місцевого самоврядування – як основних складових), а також 2) виявити прогалини та проблеми врегулювання відповідних питань і запропонувати шляхи їх вирішення.

Серед заходів, які спрямовані на недопущення зловживання владою, є законодавчо визначений механізм врегулювання конфлікту інтересів на публічній службі. Загалом у Законі України «Про запобігання корупції» враховано міжнародно-правові підходи щодо поняття конфлікту інтересів. Однак українське законодавство, на відміну від законодавства багатьох країн Європейського Союзу, сьогодні ще не виробило достатньої нормативно-правової бази щодо способів запобігання конфлікту інтересів, ще потребує удосконалення нормативно-правова база у сфері запобігання конфлікту інтересів при прийнятті та під час проходження публічної служби.

Ключові слова: публічна служба, запобігання корупції, професійна етика, антикорупційне законодавство.

Про руйнівний характер корупції для морального стану суспільства, підрив демократії та руйнування верховенства права йдеться у Лімській декларації по боротьбі з корупцією (VIII Міжнародна конференція по боротьбі з корупцією. Ліма, Перу, 7–11 вересня 1997 року). Корупція, так чи інакше, пов'язана з неналежним користуванням владою, мінімумом якої наділяється кожен публічний службовець (державний службовець чи посадова особа місцевого самоврядування) з моменту призначення на посаду. При цьому надання такої влади має цільове призначення і пов'язане з виконанням завдань органу публічної влади, а також обмежене часом використання та сферою посадових обов'язків конкретного службовця. Свідоме порушення публічним службовцем встановлених вимог у використанні владних повноважень є формою корупції. Корупція безпосередньо порушує рівновагу у відносинах «громадянин–публічний службовець–держава», у такий спосіб посилюючи недовіру громадян як безпосередньо до публічних службовців, так і до органів публічної влади. Попри те, що вживаються певні заходи протидії корупції, однак показники рівня корупції в Україні залишаються високими, а це зумовлює необхідність використання додаткових запобіжних заходів з метою усунення корупційних ризиків на публічній службі.

На жаль, ще жодній країні світу не вдалось остаточно подолати корупції, однак завдяки багатостороннім зусиллям державних, міжнародних, різних неурядових організацій було сформовано певні програми і створені механізми протидії цьому явищу, що допомогло у деяких країнах знизити його рівень. За результатами

таких заходів було сформовано певні правові стандарти протидії проявам корупції, серед яких – запобігання виникненню і врегулюванню конфлікту інтересів на публічній службі.

Сам термін «конфлікт інтересів» з'явився в національному адміністративному праві відносно недавно. Найчастіше це поняття досліджують у контексті стандартів адміністративного права і державної служби, зокрема як елемент механізму недопущення зловживання державними повноваженнями чи як принцип доброчесності державної влади. Поняття «конфлікт інтересів» знайшло відображення у працях багатьох теоретиків і представників адміністративного права та державного управління. Серед науковців, які приділяли увагу цьому питанню, можна назвати Б. Авер'янова, Л. Білу-Тіунову, С. Дубенко, Т. Коломоєць, В. Колпакова, І. Лопушинського, В. Тимошука, Г. Ткач, О. Томкіну та ін.

Метою цієї статті є виокремити підходи до розуміння «конфлікту інтересів», які склалися на основі міжнародно-правових актів у сфері протидії корупції і вітчизняного законодавства. Своєю чергою це допоможе: 1) з'ясувати, наскільки чинне адміністративне законодавство відображає дотримання європейських стандартів у механізмі запобігання конфлікту інтересів на публічній службі (на державній службі і службі в органах місцевого самоврядування – як основних складових); 2) виявити прогалини та проблеми врегулювання відповідних питань і запропонувати шляхи їх вирішення.

Зокрема, В. Колпаков, досліджуючи європейські стандарти адміністративного права, виділив стандарти забезпечення законності, серед яких назвав заборону зловживання владою. При цьому наголосив, що оскільки державні службовці є «носіями державних повноважень, а не просто працівниками державних установ», то вони «покликані забезпечити застосування стандартів адміністративного права в поточній діяльності державної адміністрації». Водночас професор акцентував, що наявність державної служби у країні визначається за наявністю головних стандартів державної служби, серед яких названо «стандарти створення механізмів контролю та підзвітності з тим, щоб не допустити зловживань державними повноваженнями», а також «стандарти створення іміджу державної адміністрації» [4, с. 11, 14].

Серед заходів, які спрямовані на недопущення зловживання владою, є законодавчо визначений механізм врегулювання конфлікту інтересів на публічній службі. Виникнення конфлікту публічного та приватного інтересів впливає на об'єктивність, справедливість та повноту виконання особою державно-владних повноважень. Саме на публічній службі існує високий ризик виникнення конфлікту інтересів. Як слушно зазначає Ю. Битяк, «прийняття управлінських рішень, тим більше вирішення ряду проблем, в яких зацікавлені юридичні особи і громадяни, може здійснюватися лише посадовими особами органів виконавчої влади або місцевого самоврядування», що безпосередньо пов'язане з розпорядженням владою, матеріальними та людськими ресурсами [1, с. 190]. Публічні службовці мають широкий доступ до інформації, яка стає відомою з огляду на виконані функції. Усе це потенційно створює умови для виникнення конфлікту інтересів, а відтак виникає потреба у нормативному закріпленні запобіжних заходів чи їх розв'язання на користь інтересів суспільства.

У Конвенції ООН проти корупції (31 жовтня 2003 року) наголошено важливість закріплення у внутрішньому законодавстві норм зі запобігання конфлікту інтересів. У ч. 5 ст. 8 Конвенції наголошено на запровадженні заходів і систем, які «зобов'язують державних посадових осіб надавати відповідним органам декларації, *inter alia* про позаслужбову діяльність, заняття, інвестиції, активи та про суттєві дарунки або прибутки, у зв'язку з якими може виникнути конфлікт

інтересів стосовно їхніх функцій як державних посадових осіб». У Конвенції окремо окреслено ситуації, у яких існує потенційний ризик виникнення конфлікту інтересів, тобто в яких існують корупційні ризики, хоча про корупцію ще не йдеться.

Виникнення конфлікту інтересів пов'язане з етичним моментом, коли прагнення задоволення власних інтересів і отримання матеріальних благ виступає на перший план, витісняючи добросовісне виконання службових обов'язків і підпорядкування інтересам держави та суспільства. Найпоширенішими формами є працевлаштування чи сприяння у працевлаштуванні близьких осіб на посади в органи влади, кадровий протекціонізм, «спрощена процедура» отримання матеріальних благ чи послуг. Грань між публічними і приватними інтересами при прийнятті рішень чи вчинення дій (або бездіяльності, наприклад, не виконання заходів інспекційного характеру) є дуже тонкою і на практиці не завжди однозначно можна встановити рівень балансу між публічним і приватним інтересом службовця. Саме через це законодавець має прописати критерії оцінювання подібних ситуацій.

У Міжнародному кодексі поведінки державних посадових осіб, як Додатку Резолюції 51/59 Боротьби з корупцією (від 12 грудня 1996 року), також першочергово виділено питання запобігання конфлікту інтересів. Згідно зі ст. 5 Міжнародного Кодексу державні посадові особи «повинні повідомляти про ділові, комерційні або фінансові інтереси чи діяльність, що реалізується для отримання фінансового прибутку, які можуть призвести до ймовірного конфлікту інтересів».

Враховуючи всю гостроту питання, Комітет Міністрів Ради Європи прийняв Рекомендації №R (2000) 10 (від 11 травня 2000 року) «Про кодекси поведінки державних службовців». У Додатку до Рекомендації №R (2000) 10 Модельному кодексі поведінки для публічних службовців наголошено на необхідності своєчасного врегулювання конфлікту інтересів публічного службовця, який може перешкоджати належному виконанню службових обов'язків.

Міжнародний досвід був урахований при прийнятті нового Закону України «Про державну службу» (2015 року), у результаті чого серед принципів державної служби у ст. 4 названо і принцип добросовісності, що визначений як «спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень». З цього приводу О. О. Томкіна висловила думку про те, що добросовісність державної влади може означати «високоморальну характеристику її представників, діяльність яких спрямована на досягнення добра (блага) як для кожної окремої людини, так і суспільства в цілому» [5, с. 70].

Радою Організації економічного співробітництва та розвитку у 2003 році було підготовано Настанови з питань врегулювання конфлікту інтересів на державній службі [6]. У Настановах зазначено, що чільне місце у збереженні довіри громадян до органів державної влади належить ефективному врегулюванню конфлікту інтересів. Вартим уваги є твердження про те, що хоча конфлікти інтересів ще не є корупцією, однак неадекватне врегулювання конфліктів між приватними інтересами та державними обов'язками публічних службовців може стати *джерелом корупції* (п. 4 Посібника). У п. 11. Посібника міститься застереження, що приватні інтереси не повинні обмежуватися фінансовими чи матеріальними вигодами або тими інтересами, які забезпечують одержання безпосередньої персональної вигоди, але й «правомірними діями цього чиновника як приватної особи, її належністю до інших організацій або зв'язками з ними, родинними інтересами, якщо ці інтереси можна розглядати як такі, що з певною вірогідністю реально здатні спричинити неналежний вплив на офіційне виконання державною посадовою особою своїх функціональних обов'язків». Окрема увага приділена питанню працевлаштування

такої особи після припинення державної служби чи служби в органах місцевого самоврядування, оскільки домовленості про майбутню роботу у певних структурах ще до звільнення з посади в усіх країнах тлумачать як ситуацію, пов'язану з конфліктом інтересів (сьогодні це обмеження передбачене у ст. 26 Закону України «Про запобігання корупції»).

Враховуючи важливість міжнародної співпраці у подоланні корупції 10 вересня 2003 року країни з перехідною економікою, у тому числі й Україна, підписали План дій з боротьби проти корупції. Серед заходів, спрямованих на розвиток ефективних і прозорих систем державної служби, було визначено створення системи врегулювання конфлікту інтересів.

Уперше нормативне використання терміна «конфлікт інтересів» в українському законодавстві відбулося у Положенні про організацію внутрішнього аудиту в комерційних банках України, затвердженому Постановою Національного банку України № 114 від 20 березня 1998 року, зокрема декілька разів згадано про заходи щодо уникнення конфлікту інтересів, аби приватні інтереси не перешкождали об'єктивному виконанню обов'язків банку (у пунктах: 10, 12, 16, 19). А пізніше це поняття було використане у ст. 10 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг» від 1.07.2001 року.

Серед нормативно-правових актів у сфері державної служби, які вперше використали поняття «конфлікт інтересів», були Загальні правила поведінки державного службовця, затверджені наказом Головного управління державної служби України № 58 від 23 жовтня 2000 року. Правовий акт слугував узагальненням стандартів поведінки та добросовісності державних службовців. У п. 21. Загальних правил передбачалося, що державний службовець повинен на вимогу заявляти про наявність чи відсутність у нього конфлікту інтересів. При цьому, «конфлікт інтересів впливає із ситуації, коли державний службовець має приватний інтерес, тобто переваги для нього або його родини, близьких родичів, друзів чи осіб та організацій, з якими він має або мав спільні ділові чи політичні інтереси, що впливає або може впливати на неупереджене та об'єктивне виконання службових обов'язків». Однак у Загальних правилах не зазначено способи урегулювання такого конфлікту, до того ж ішлося про вирішення конфлікту «до прийняття на державну службу чи призначення на нову посаду», але нічого не згадувалося про врегулювання конфлікту інтересів при проходженні державної служби.

Пізніше у новій редакції Загальних правил поведінки державного службовця № 214 від 4 серпня 2010 року, було розширено розуміння конфлікту інтересів, зокрема у п. 3.1. Загальних правил передбачалося, що в основі конфлікту інтересів були як *«реальні»* так і ті, що *«видаються реальними»*, протиріччя між приватними інтересами та службовими повноваженнями. Однак на законодавчому рівні питання не вирішувалося.

У прийнятому 7 квітня 2011 року Законі України «Про засади запобігання і протидії корупції» законодавець обмежився лише поняттям «реальний конфлікт». Законодавець не визначив способів врегулювання конфлікту інтересів, хоча у ст. 14 Закону згадувалося, що порядок та шляхи врегулювання конфлікту інтересів мають передбачити закони та інші нормативно-правові акти, які визначають повноваження органів державної влади, органів місцевого самоврядування, порядок надання окремих видів державних послуг та провадження інших видів діяльності, пов'язаних із виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. Ситуація не змінилась і з прийняттям 17 травня 2012 року Закону України «Про правила етичної поведінки». У ст. 15 цього закону містилося положення про вжиття «вичерпних заходів щодо недопущення конфлікту інтересів» без відповідного

уточнення таких заходів. Відсутність законодавчо визначених способів врегулювання конфлікту інтересів та механізму їх реалізації зводили нанівещь інші антикорупційні заходи, які декларувалися у законі.

Суперечності і прогалини, які містило існуюче законодавство, були враховані у Законі України «Про запобігання корупції» 14 жовтня 2014 року, у якому розмежовано поняття «потенційного» і «реального конфлікту інтересів». В основні конфлікту інтересів завжди лежить певне протиріччя між приватними та публічними інтересами уповноваженої на виконання завдань держави чи місцевого самоврядування особи. За результатами дій в умовах протиріччя розмежовують «потенційний» і «реальний конфлікт інтересів». Законодавець наголошує, що реальний конфлікт інтересів «впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень», а потенційний конфлікт – «може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень».

Юридичні наслідки за вчинення дій чи прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів також різні, зокрема адміністративна відповідальність настає лише за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання реального конфлікту інтересів, що впливає зі змісту ст. 172-7 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) (*хоча назва статті має ширше формулювання, оскільки не конкретизує види конфлікту інтересів*). Варто зауважити, що на відміну від розуміння конфлікту інтересів, яке міститься в антикорупційному законодавстві, у КУпАП дещо звужено об'єктивну сторону адміністративного правопорушення, що вчиняється в умовах конфлікту інтересів, оскільки згадано вплив реального конфлікту інтересів на вчинення дій чи прийняття рішень, але про «невчинення дій» – не згадується.

У ст. 32 Закону України «Про державну службу» передбачено обмеження щодо призначення на посаду державної служби особи, яка буде прямо підпорядкована близькій особі або якій будуть прямо підпорядковані такі особи. Наявність такого обмеження безпосередньо є запобіжним заходом щодо виникнення конфлікту інтересів на державній службі.

У ст. 29. Закону України «Про запобігання корупції» (2014 року) визначені способи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів. Загалом ці способи відповідають положенню, передбаченому у п. 3 ст. 13 Додатку до Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи про статус публічних службовців у Європі №R (2000) 6, а відповідно й у Модельному кодексі поведінки для публічних службовців, зокрема серед таких вимог: пильнувати за можливістю виникнення будь-якого реального або потенційного конфлікту інтересів; вживати заходів для уникнення такого конфлікту; повідомляти свого безпосереднього керівника про будь-який конфлікт, як тільки йому про це стало відомо; виконати будь-яке остаточне рішення щодо виходу з цієї ситуації або відмовитися від переваг, що спричиняє конфлікт [5].

Вагоме значення для вітчизняної практики у сфері протидії корупції загалом і запобігання конфлікту інтересів зокрема має опанування зарубіжного досвіду та його застосування в наших реаліях. Хоча варто погодитися з думкою Л. Головка про те, що «конфлікт інтересів на державній службі є досить частим явищем, запобігти якому повністю навряд чи можливо», однак автор зауважує, що «вивчення та втілення у життя зарубіжного досвіду запобігання виникненню і врегулювання конфлікту інтересів на державній службі» забезпечить «зведення негативних наслідків до мінімуму». Л. Головка аналізує практику Франції у запобіганні

конфлікту інтересів на публічній службі, зокрема обмеження щодо працевлаштування після виходу на пенсію, дотримання питань професійної етики, декларування доходів публічних службовців [2, с. 4]. У Законі про права і обов'язки службовців Франції ретельно вписані вимоги до поведінки публічного службовця й обмеження щодо участі у прибутковій діяльності, зобов'язання зберігати професійну таємницю щодо усієї інформації, про яку дізналися під час виконання службових обов'язків. У ст. 25 цього закону визначено основну вимогу – при виконанні професійної діяльності докладати зусиль зі запобігання конфлікту інтересів [7].

Подібними є застереження щодо недопущення конфлікту інтересів на публічній службі у Польщі (*цивільній службі, як визначає закон*). Зокрема у Законі про цивільну службу Польщі наголошено, що службовець при виконанні професійних обов'язків не має права керуватися приватними інтересами (Art. 78). Закон також прописує обмеження щодо службового підпорядкування з особами до другого рівня спорідненості включно, а також враховує осіб, з якими службовець перебуває у відносинах усиновлення, опіки чи піклування (Art. 79) [8]. Окрім вимог щодо запобігання конфлікту інтересів, які регламентує законодавства про публічну службу, у Польщі діє окремих Закон про організацію ведення господарської діяльності особами, які виконують публічні функції. У цьому законі визначена сфера, де діють відповідні обмеження, недотримання яких спричиняє виникнення конфлікту інтересів, що може завдати шкоди авторитету органу влади (Art. 4). Закон визначив порядок контролю за дотриманням встановлених приписів і систему спеціальних органів такого контролю [9].

Загалом у Законі України «Про запобігання корупції» враховані міжнародно-правові підходи щодо поняття і врегулювання конфлікту інтересів. Проте деякі положення варто уточнити, зокрема, положення у п. 2 ч. 1 ст. 28 цього Закону потребує конкретизації коло суб'єктів, яких потрібно повідомити про наявність конфлікту інтересів (особливо – якщо йдеться про посадових чи службових осіб колегіальних органів). Виникають також питання щодо форми повідомлення про конфлікт інтересів (письмова, усна, електронна), наприклад, у ст. 59-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» зазначено – «публічне оголошення», а це може стосуватися заяви про наявність конфлікту інтересів на пленарному засіданні, чи щодо часу подання такого повідомлення – у п. 2 ч. 1 ст. 28 Закону України «Про запобігання корупції» названо «не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів», а якщо про конфлікт інтересів особа дізналася під час прийняття рішення? Вирішення таких питань має суттєве значення, оскільки на практиці грань між потенційним і реальним конфліктом інтересів часто встановлюється на підставі інформації, викладеної у протоколі про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, але не завжди вона є достатньою для об'єктивного вирішення справи.

Про наявність окремих прогалів в антикорупційному законодавстві свідчить і кількість звернень Національного агентства з питань запобігання корупції до науковців з проханням висловити наукову позицію, зокрема щодо суміщення посад особами, уповноваженими на виконання функцій держави чи місцевого самоврядування, щодо уточнення співвідношення категорій «близькі особи» і «члени сім'ї» суб'єкта декларування, щодо моніторингу способу життя декларанта та деякі інші. Сьогодні Національне агентство формулює певні методичні розробки, але іноді цього замало, необхідним є врегулювання відповідних питань на законодавчому рівні.

Відтак основними завданнями щодо запобігання конфлікту інтересів на публічній службі залишається: нормативне закріплення чітких правил врегулювання

конфлікту інтересів на публічній службі; узгодження ст. 172-7 Кодексу України про адміністративні правопорушення з положеннями Закону України «Про запобігання корупції»; визначення заходів з виявлення корупційних ризиків, які можуть спричинити потенційні конфлікти з метою їх усунення. Проте залишається незмінним факт, що реалізація навіть найкращого антикорупційного законодавства значною мірою залежить від доброї волі тих, хто його застосовує.

Список використаних джерел

1. *Битяк Ю. П.* Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.
2. *Головко Л. О.* Шляхи запобігання конфлікту інтересів на державній службі: досвід Франції // Актуальні питання реалізації нового Закону України «Про державну службу»: зб. матеріалів Всеукраїнського форуму вчених-адміністративістів. Запоріжжя, 2016. С. 4–5.
3. Додаток до Рекомендації №R (2000) 6 Комітету Міністрів Ради Європи про статус публічних службовців у Європі. URL: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.aspx?id=340693&Site=CM>
4. *Колпаков В. К.* Європейські стандарти адміністративного права // Адміністративне право і процес. 2014. №3 (9). Ювілейний. С. 5–18.
5. *Томкіна О. О.* Принцип добросовісності державної влади: постановка проблеми // Вісник Національної академії правових наук України. 2014. №1 (76). С. 65–74.
6. Annex to the Recommendation of the council on OECD guidelines for managing Conflict of Interest in the public service. URL: <https://www.oecd.org/gov/ethics/29573060.pdf> (1–14)
7. Loi n° 830634 du 13 juillet 1983 portant droits et obligations des fonctionnaires (version 05 janvier 2018). URL: https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?sessionId=B88F2590-C01BBFEAC01AFC244F8D58E8.tplgfr31s_1?cidTexte=JORFTEXT000000504704&dateTexte=20180105
8. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. O służbie. URL: prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetailis.xsp?id=WDU20082271505
9. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. O ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. URL: prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetailis.xsp?id=WDU199710606679

References

1. Bytiak, Yu. P. (2005). *Derzhavna sluzhba v Ukraini: orhanizatsijno-pravovi zasady*. Kharkiv: Pravo.
2. Holovko, L. O. (2016). Shliakhy zapobihannia konfliktu interesiv na derzhavnij sluzhbi: dosvid Frantsii . [Zb. materialiv Vseukrains'koho forumu vchenykh-administratyvistiv Aktual'ni pytannia realizatsii novoho Zakonu Ukrainy «Pro derzhavnu sluzhbu»]. *Zaporizhzhia*, 248, 4–5.
3. *Dodatok do Rekomendatsii № R. (2000) 6* Komitetu Ministriv Rady Yevropy pro status publichnykh sluzhbovtziv u Yevrop. Retrieved from <https://vtsd.tsoe.int/VievDots.aspx?id=-340693&Site=TsM>
4. Kolpakov, V. K. (2014). Yevropejs'ki standarty administratyvnoho prava. *Administratyvne pravo i protses. Yuvilejnyj*, 3 (9), 5–18.
5. Tomkina, O. O. (2014). Pryntsyp dobrochesnosti derzhavnoi vlady: postanovka problemy. *Visnyk Natsional'noi akademii pravovykh nauk Ukrainy*, 1 (76), 65–74.
6. *Annex to the Recommendation of the council on OECD guidelines for managing Conflict of Interest in the public service*. Retrieved from <http://www.oecd.org/gov/ethics/29573060.pdf> (1–14)
7. *Loi n 830634 du 13 juillet 1983 portant droits et obligations des fonctionnaires (version 05 janvier 2018)*. Retrieved from https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?sessionId=B88F2590C01BBFEAC01AFC244F8D58E8.tplgfr31s_1?cidTexte=JORFTEXT000000504704&dateTexte=20180105

8. *Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. O służbie cywilnej*. Retrieved from prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetailis.xsp?id=WDU20082271505
9. *Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. O ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne*. Retrieved from prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetailis.xsp?id=WDU199710606679

*Стаття: надійшла до редакції 01.03.2018
прийнята до друку 03.03.2018*

THE CONCEPT OF "CONFLICT OF INTEREST" IN INTERNATIONAL LEGAL ACTS AND ADMINISTRATIVE LEGISLATION OF UKRAINE

N. Yanyuk

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, 79000, Ukraine,
e-mail: n.yanyuk@gmail.com*

The purpose of this article is to identify the main approaches to understanding the concept of «conflict of interests», which are contained in international legal acts and domestic legislation in the field of corruption prevention in the public service. This will help: 1) to determine the extent to which the current administrative legislation reflects the observance of European standards in the mechanism of preventing conflict of interest in the public service (in the civil service and in the service of local self-government bodies as the main constituents); 2) to identify gaps and problems in regulating the relevant issues and to suggest means to resolve them.

Among the measures aimed at preventing abuse of power, there is a legally defined mechanism for resolving conflict of interest in the public service. The emergence of a conflict of public and private interest affects the objectivity, justice and completeness of the person, performing public authority. It is the public service, where a high risk of conflict of interest emerges, as the public officials have the opportunity to take control of power and to participate directly in the management of significant financial and human resources.

The important statement is: While a conflict of interest is not *ipso facto* corruption, there is increasing recognition that conflicts between the private interests and public officials, if inadequately managed, can result in corruption. The immediate objective should be to maintain the integrity of official policy and administrative decisions and of public management generally, recognizing that an unresolved conflict of interest may result in abuse of public office (*Annex to the Recommendation of the council on OECD guidelines for managing Conflict of Interest in the public service*, 4).

In general, the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption» takes into account international legal approaches to the concept and resolution of the conflict of interests. However, Ukrainian legislation, in contrast to the legislation of many European Union countries, has not yet developed a sufficient legal and regulatory framework to prevent conflict of interest, and still needs to improve the regulatory framework in the area of conflict prevention in the context of admission and during public service. There is a need to specify ways of resolving the conflicts of interest in Ukraine, as well as defining the forms and limits of the control over adherence to anti-corruption legislation by specialized bodies.

Keywords: public service, prevention of corruption, public interest, profession ethics, anticorruption legislation.